

Kraszna

2003. SZEPTEMBER VII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

KULTURÁLIS KIADVÁNY

Szent István Törvénykönyvei II.

Az I. Törvénykönyvből:

1. Bárkit is, aki az Isten házát megvetendőnek véli és az Istennek szentelt és az Isten tiszteletére a királyi mentesség védelme alá helyezett birtokot gyalázzal illeti, vagy megkárosítani merészkedik, mint Isten házának megtámadóját és megsértőjét közösjétek ki. Illik, hogy magának a király úrnak a haragját is érezze. (Tehát az egyházi javak, épületek királyi védelem alatt vannak, s aki ezekre nincs tekintettel, azt sújtsa egyházi törvény: egyházi átok vagy kiközösítés és emellett királyi törvény is.)

2. Akarjuk, hogy a püspököknek legyen hatalmuk az egyházi javakat gondozni, igazgatni s kormányozni. Akarjuk, hogy a világiak is engedelmeskedjenek a püspököknek szolgálataikban...

4. Világi személy tanúbizonyosságát egyházi személy ellen senki se fogadja el. Senki ne merje ugyanis egyházi személy ügyét világi nyilvánosság előtt kivizsgálni, hanem csak az egyházban. (Az egyháziak a világiak felett állnak, az előzőktől függhetnek az utóbbiak, de fordítva nem).

További tiltások, illetve a hívek számára kötelező előírások:

9... Vasárnap mindenki menjen a templomba, öregek és fiatalok, férfiak és nők, kivéve azokat, akik a tüzet őrzik. Ha valaki nem tűzörzés végett marad otthon, az ilyet verjék meg, és nyírják le.

11. Ha valaki pénteken, amelyet az egész kereszténység megtart, húst eszik, egy héten át sötétbe zárva börtönljön.

19. Azok, akik az istentisztelet hallgatására a templomba menvén, ott a misék szertartása alatt egymás közt mormognak és másokat zavarnak és nem figyelve a szent olvasmányokra és a lelki táplálékokra, ha idősebbek, dorgálják meg őket, és gyalázzal üzzék ki a templomból, ha pedig fiatalabbak és közrendűek, e nagy vakmerőségükért a templom előcsarnokában mindenki szemeláttára kötözzék meg, s ostorozással és hajuk lenyírásával fenyítsék meg őket. (A vétőknek büntetés, megszegyenyítés, hogy a többiek is okuljanak belőle...)

A II. Törvénykönyvből:

1. Tíz falu építsen egy templomot, amelyet két telekkel s ugyanannyi rabszolgával lássanak el, lóval és kancával, hat ökörrel és két tehénnel, 30 aprómarhával. Ruhákról és oltártakarókról a király gondoskodjék, papról és könyvekről a püspök. (István király uralkodásának végé felé, már az egész ország területén elterjed a kereszténység, és kivétel nélkül minden település lakossága ki kell vegye részét a templomépítésből, az ezzel járó anyagi terhekből. Ekkoriban még egy-egy falu lakossága csupán néhány tucat ember volt, ezért kellett tíz falu összefogjon a közös templomépítéshez, s azt ellássák a gazdálkodáshoz szükséges állatokkal, telekkel. Ugyanakkor a király és a püspök is kiveszi a részét az épülő templomok felszereléséből: a miseruhák és kegszerek királyi hatáskör, a papról és az imádsághoz szükséges szent könyvekről a püspök kell gondoskodjon. Időközben egész Magyarország területén megszervezték a tíz püspökséget, amelyek az egész ország területét lefedték. Erdélyben a gyulafehérvári, illetve az Erdélyel

határos területeken a csanádi és bihari püspökségek jöttek létre. Az egyház további fenntartására ugyanez a törvény bevezeti az egyházi tizedet):

18. A tizedről: Ha valakinek az Isten tízet adott egy évben, a tizedik részt adja Istennek, és ha valaki tizedét elrejt, kilenc részt fizessen. Ha valaki a püspöknek elkülönített tizedet meglopja, mint tolvajt ítéljék meg...

Fontos szerepe volt a törvényekben, – bár jóval kisebb terjedelemben mint az egyházi-vallási kérdéseknek –, a király s általa az állam érdekei védelmének:

II.18. Ha valaki a király vagy a királyság ellen összeesküvést sző, menedéket ne találjon az egyházban. És ha valaki a király élete vagy méltósága ellen bármilyen módon összeesküvést szőni megkísérel, avagy olyannal, aki effélet megkísérel, tudva egyetért, ki kell átkozni... (Kétszeresen is érdekes ez a cikkely: az állam illetve a király ellen vétő nem lehet menedéket az egyébként védelmet élvező egyházi épületekben-intézményekben. S aki csak egyetért, tud a király és ezáltal az állam elleni cselekményekről, rossz szándékról, azokat a kiátkozás veszélye fenyegeti. Kiátkozás egyházi büntetés, a kiátkozott személyt bárki büntetlenül megölheti, s senki sem nyújthat ilyenek menedéket.)

8. Ha valaki az ispánok közül a király részét elsikkasztja, adja vissza a csalást és annak kétszeresével adjon elégtételt. Az ispánok a király képviselői a vármegyékben, ők felügyelnek a törvények betartására, ők ítélkeznek a király nevében, ők a vármegye katonaságának a parancsnokai, s ők szedik össze a királynak járó adót. Ha ebből a királynak, vagyis az államnak járó részből sikkasztanak, akkor annak megtérítése után még kétszeres elégtételt, büntetést is kell fizessenek. Úgy látszik, akkor is voltak tisztességtelen állami emberek, hivatalnokok...)

További néhány vonatkozás az élet egyéb területéről:

I.22. Mivel Istenhez méltó, hogy ki-ki életének futását a szabadság serényiségével végezze, a királyi végzés szerint elhatároztuk, hogy senki ne merészljen szabad személyt szolgásgba hajtani... (Világos, hogy az államnak és a királynak is érdeke, hogy a szabadok megmaradjanak szabadságukban, s megelőzze ezzel akár a királyi hivatalnokok, akár magánemberek hatalmaskodását a náluk gyengébbekkel szemben.)

II.7. Ha valaki a szabadok közül lopást követ el, úgy határoztunk, hogy eme törvény szerint adjon elégtételt: ha először lop, váltsa meg magát, ha tudja. (Ez megszabott pénzbírságot jelent.) Ha pedig nem tudja, adják el. Ha pedig eladása után is lopást követ el, a rabszolgákról szóló törvény szerint bűnhődjék. (A törvény védi a tulajdont, nem csak az egyházét vagy a királyét, hanem a magánemberét is. Az is jellemző a törvényre, hogy a visszaesőket súlyosabban bünteti, mint akik először vétkeznek. A rabszolgák esetében súlyosabban büntetik a tolvajlást, először orrlévágás, másodsor füllevágás és harmadszor halálbüntetés jár.)

László László

(folytatás a 2. oldalon)

Szemtől szemben az orvossal

Amit a mumpszról tudni kell

A mumpsz heveny vírusos, fertőző megbetegedés, amelynek fő jellemzője a fültömírgy egy vagy kétoldali duzzanata.

Egyedüli vírusgazda az ember, a betegség fertőzött nyállal, illetve vizelet útján is terjedhet. Lappangási idő 17-18 nap. A ragályosság legerősebb 1-2 nappal a betegség megjelenése előtt és 5 nappal a fültömírgy duzzanat megjelenése után. A fültömírgy duzzanat megjelenése előtt láz, hidegrázás jelentkezhet. Más tünetek: fejfájás, hányinger, hányás, zónafájdalom, fájdalmas feszülő érzés a fültömírgy táján. A fájdalmas feszülés fokozódik, olykor a száj kinyitása gátolt. A fültömírgy duzzanat miatt a fül mögötti árok eltűnik, a fülkagylók elállnak. A duzzanat lehet egyoldali, 1-2 nap után kétoldalivá fejlődhet, ilyenkor beszélünk körte alakú fejről. A nyálmirigyek is érintettek lehetnek, a nyáltermelés csökken, a nyelv bevont, jellemző a száradt szájnyalkahártya, a garat belövellt, pontszerű bevérzések jelentkezhetnek.

Az esetek 20-30%-ánál szövődményként jelentkezhet heregyulladás, főleg pubertáskor után a fiúknál. Általában a 7-10. napon jelentkeznek. A herék megduzzadnak és fájdalmasak. Egyéb tünetek: magas láz, hidegrázás, fejfájás. Következésképpen lehet heresorvadás, sterilitás.

A hasnyálmirigy érintettsége esetén hasfájás jelentkezik, hányinger, hányás.

Idegrendszeri tünetek a betegség 3-10. napján jelentkezhetnek: fejfájás, tarkómerevség, aluszékonyság.

Kezelés általában nem szükséges, elegendő a tüneti kezelés. Szükséges a beteg izolálása. Szövődményes tünetek esetén értesítsük orvosunkat. Megelőzés szempontjából fontos a védőoltás.

Dr. Topai Zsuzsa

Szent István II.

(folytatás az 1. oldalról)

I.6. Királyi hatalmunknál fogva elhatároztuk hogy mindenkinek álljon szabadságában vagyonát felosztani, feleségének, fiainak s leányainak és rokonainak vagy az egyháznak adományozni, és ezt halála után senki se merje érvénytelenné tenni. (A szabad végrendekezés és öröklés joga.)

I.26. Ha valaki gyermek nélkül marad özvegyen (nő), és azt ígéri, hogy megmarad özvegyiségében újabb házasság nélkül, akarjuk, hogy hatalma legyen minden javai felett, halála után azonban e javak szálljanak vissza férje rokonaira... (Egy előző törvénycikk még azt is lehetővé teszi, hogy az özvegyet nem lehet hozzákényszeríteni az elhunyt férje valamelyik rokonához feleségül, mint a keleti népeknél így a magyaroknál is szokásban volt korábban. Ilyen alapon akarta Koppány feleségül venni Géza özvegyét, Saroltot, s az özvegygel együtt megörökölni a fejedelemséget is.)

I.33. Ha valami boszorkányt találnak, bírói szokás szerint vezessék az egyházba, és adják át a papnak böjtölés végett és a hitben való oktatásra, böjtölés után pedig menjen haza. Ha másodszor is ugyanabban a bűnben találják, hasonló vezeklésnek vessék alá, vezeklés után pedig az egyház kulcsát a mellére, homlokára és vállai közé kereszt alakban süssék rá, és menjen haza. Ha pedig harmadszor is, adják át a bírának. (A boszorkányság középkorban igen gyakran elterjedt vád volt, amiért sok embert megégettek vagy megkínóztak a későbbiekben egész Európában. Ehhez képest az először vétkezők számára viszonylag enyhe a büntetés: böjt és imádság. Másodszor már súlyosabb, mert tüzes vassal is megbélyegzik, harmadszor pedig a bíróság kezére adják, ami legtöbbször halálbüntetést jelent.)

Ezek a szemelvények is megerősítik, hogy egyáltalán nem lehetett könnyű dolga első királyunknak, amikor végrehajtotta az államszervezés felelősségteljes és máig kiható pozitív következményekkel járó művét. Ezért népének kései utódai legyünk méltóak ahhoz az örökséghez, amit Államalapító Királyunk nekünk hagyott, s azon az európai úton járjunk, amelyet Ő igen bölcsen kiválasztott.

Habsburg-házi királyok

I. Miksa

I. Miksa 1527-ben született Bécsben, apja I. Ferdinánd, anyja Anna, II. Lajos nővére. Spanyolországban nevelkedett, ahol nagy műveltségre tett szert. Vonzódott a protestantizmushoz, s mint az augsburgi vallásbéke megteremtője, nem csupán a protestáns fejedelmek bizalmát élvezhette.

1549-1551 között Spanyolország alkirálya, 1552-től Magyarország helytartója. 1562-ben császár lett, 1563. szept. 8-án magyar királlyá koronázták, apja halála után, 1564-ben elfoglalta a trónt.

Mikor János Zsigmond, erdélyi fejedelem az 1562-ben kötött béke ellenére elfoglalta Nagybányát és Szatmárt, Miksa Schwendi Lázárt küldte ellene, aki vissza is foglalta a két várost több más hellyel együtt. A porta rosszalta Miksa eljárását, és segítségére ment János Zsigmondnak.

1566 februárjában Miksa összehívta az országgyűlést, ahol a rendek a sérelmek orvoslása fejében segélyt szavaztak meg a török ellen.

Schwendi és Salm vezérlete alatt felállított nagy hadsereg azonban óvatosságból Győrnél nem mert tovább menni, s azalatt a török főszereg Szulejmán szultán vezérlete alatt szeptemberben elfoglalta Szigetvárat, Zrínyi Miklós hősiessége dacára.

Miksa Szulejmán utódával, Szelimmal 1568-ban 30 ezer forint évi adó fejében megkötötte a drinápolyi békét. Miksa és János Zsigmond megtartották eddigi birtokukat, a határok sértetlenek maradtak. János Zsigmond ezzel nem volt megelégedve, és azon volt, hogy Miksát kiszorítsa az országból, és helyette ő legyen a magyar király. A terv azonban nem sikerült, az összeesküvés fő embereit, Dobó Istvánt és Balassa Jánost Miksa elfogadta.

Az erdélyi fejedelem és Miksa új szerződést hozott létre, mely szerint János Zsigmond lemond a királyi címről; Erdély, Bihar, Közép-Szolnok, Kraszna és Máramaros felett uralkodik, a törököt pedig közös ellenségnek tekintik.

János Zsigmond 1571-ben történt halála után Báthory István, az új erdélyi fejedelem szintén elfogadta a szerződést.

1572 februárjában a rendek megválasztották Miksa fiát, Rudolfot, akit szept. 8-án megkoronáztak.

I. Miksa 1576 októberében halt meg.

Vékás Melinda

G y e r m e k e i n k

Kocsis Róbert Zoltán

Gyermekszáj

„A gyermek őszinte, a gyermek igaz, a gyermek nem manipulál, a gyermek csoda.”

Péter a fürdőszoba ajtaja előtt áll, a kulcslyukon keresztül lesi a nála egy évvel nagyobb nővérkáját. Zsuzsó fürdik.

– Mond meg őszintén Péter, mire vagy kíváncsi, a popsijára? – kapja rajta az anyja a kukkolót.

– Nem! A másikjára! – válaszol a fiú, s csak úgy süt belőle az őszinteség. Meg a kíváncsiság.

* * *

Péter a szobában játszik, s valami zúgó hangra figyel fel a levegőből. Kifut az erkélyre, nézi az eget, majd rosszallóan megszólal:

– Jaj, milyen süket alak vagyok! Azt hittem, hogy madájok jöpködnek, hát lelikoptejek!

* * *

Zsuzsó puhatolódzik:

– Ha ráköhögnek Karancs Erzsire, megbetegedne?

– Miért akarod megbetegíteni Erzsit? – lepődik meg az anyja az egyébként érzékeny, jólelkű kislánya kérdésén.

– Mert kártékony!

– De hát mit csinált?

– Mind kitörte a színes ceruzáim hegyét!

* * *

Péter és Zsuzsó az óvodában záróünnepélyre készülődik. Zsuzsó tündér, Péter szitakötő szerepet kapott.

Tündér Zsuzsó eljásza a szerepét az anyjának.

– Ti mit szerepeltek Péterke? – akart gyönyörködni a fiában is az anyuka.

– Hát, mi csak jöpködünk! – kerülte el a gyönyörködtetést a fiú.

Takács Felícia gyűjtése

Hari László:

Ma sejtelmes az égbolt

Ma sejtelmes az égbolt,
magas, nyüzsgő természetboly;
tetején a telehold óriás ezüstsajt,
a csillagok – mint millió szorgalmas természet –
ragyogó holdmorzsákat szállítanak,
s szórnak szertesét a Tejúton;
munkájuk végeztével csak csonkahold marad.

A Göncölszekér

A Göncölszekér végiggördült a Tejúton.
Kerekeinek zörgése szétriasztotta
a Fiastyúk csibéit – a félnék csillagokat
a Hold fényes udvarában.

Szívem gyöngéd

merítőkanál

Szívem gyöngéd merítőkanál;
a csillagpárás ég tavából
kimerem veled a lebegő holdat,
és a szerelem fűszerével
illatosított testedre csorgatom.

Tavaszi

Az újjászületés gallyán
kinyílik az alvó szem
s az eszmélő világra
rácsodálkozik.

Krónikák, mondák, legendák

Lófarkas zászló Buda várfokán

Úgy tartjuk, a szerencse forgandó. Így is van, igazolja ezt a nagy forgandóságot a magyar történelem is, ha nem is éppen a szerencse felől nézzük: az országra hol a német, hol a török igyekezett rátenni atyai kezét.

Apja halála után a csecsemő János Zsigmondot koronázták királlyá. Az özvegy Izabella királyné azonban vonakodott átadni Ferdinánd német császárnak az országot, akinek a váradi szerződés értelmében meg kellett volna kapnia. Ferdinánd hadat küldött

Buda bevételére, s Rogendorf már-már elfoglalta a várat, mikor Szulejmán török szultán haddal odaérkezett. A németek sietve elmenekültek, s a szultán Óbudán letáborozott, berendezkedett, mintha soha nem is akarna elmenni.

Nem is akart. Azzal az ürüggyel jött, hogy megvédelmezi a kis királyfit, hada felmentő seregként szállt táborba.

Szulejmán magához kérte a kis királyfit gyámjai, Fráter György, Török Bálint és más főurak kíséretében, hogy megismerje „szeretett” védencét. Izabella balsejtelemmel engedte fiát a szultánhoz, aki szeretettel színlelve szívélyesen fogadta a küldöttséget, megvédte őket.

Eközben pedig mind több és több janicsár sétált fel a várba, mintegy kíváncsiságból, s mikor számuk három ezernyre nőtt, a várat megszállták, a janicsár aga pedig kijelentette: a várat a szultán számára lefoglalta, a nemesek és katonák takarodjanak ki a várból.

Történt pedig mindez 1541. aug. 29-én, napra pontosan a mohácsi vész 15. évfordulóján.

A kis királyfit a szultán ugyan sértetlenül visszaengedte, a főurakat azonban visszatartotta. Öt nap múlva, amikor már nem volt mitől tartania, őket is elbocsátotta Török Bálint kivételével. Őt, akinek erejétől,

befolyásától legjobban tartott, Konstantinápolyba hurcoltatta, s a hírhedt Jedikulába (Héttorony) záratta. Ott sínylődött és fejezte be életét a hírneves vitéz.

A kis királyfit pedig birtokában (Tiszántúl, Erdély) megerősítvén Erdélybe küldte, mellé Fráter Györgyöt nevezte ki helytartónak.

A csellel elfoglalt Budavár így teljesen török kézre került, majd rövidesen az Alföld is, egész Közép-Magyarország török hódoltsággá vált. Ekkor szakadt három részre az ország. A nyugati fele Ferdinánd hatalmában volt, a Tiszántúl és Erdély elszakadt az anyaországtól és külön fejedelemséggé vált, a középső részen pedig elkezdődött a 145 évig tartó hódoltság.

Megjegyzés: erről az időszakról Gárdonyi Géza Egri csillagok című regényében olvashatunk.

Takács Felícia

*Török zsoldos
katona, janicsár*

Házipatika gyógynövényekből

Nőgyógyászati gondokra

Mindenmenstruáció okozhat bizonyos mértékben helyi és általános tüneteket, de ezek a panaszok túlléphetik a szokásos mértéket: a fejfájással, émelygéssel, hányással járó, igen erős, órákig tartó görcsöket okozó havivérzés gyógyítást igényel.

Számos gyógynövény görcs-, fájdalom és vérzéscsillapítóan hat. Nyugtató és görcsoldó hatása miatt kamillavirág is legyen a teakeverékben. A lassan, kortyonként fogyasztott kamillatea görcsoldó hatása jótékony és gyors. Ha a fájdalmas menstruáció fokozottabb vérzéssel is együtt jár, pástortáskát is tegyünk a teakeverékbe.

A teakeverék összetétele tehát: pástortáska, kamillavirág, cickafark, citromfű, komló. Egyenlő mennyiségeket, pl. 5-5 dkg-ot összekeverünk, ebből 1 tetézett evőkanálnyi 2 dl vízzel leforrázunk, 10-15 perc állás után leszűrjük. Naponta háromszor ajánlatos fogyasztani.

A meleg csökkenti az izomgörcsöt, de bőségesebbé teheti a vérzést. Mégis ebben az időszakban a házi orvoslásban a benne szenvedő nők tapasztalatai alapján helyet kap a melegvízes palack, a melegítő párna, a meleg fürdő. A magyar népi orvoslásban is szerepel a citromfű-főzettel való gőzölés. Ülőfürdőként kamillaforrázatot használjunk.

Válogatta Kovács Márta Ildkó

Vállalkozóink

Találkozzunk Bréda Istvánnal!

(folytatás előző számunkból)

– Most, hogy tudom, mi az, amit elért, feltennék **néhány személyesebb kérdést. Sikeresnek tartja-e magát?**

Igen, sikeresnek tartom magam. Szóval, meg vagyok magammal elégedve maximálisan. Nem szoktam futkosni. Sokszor hagyok el dolgokat, amiket, ha okvetetlen meg akarnék csinálni, meglehetne, de nem szeretek harcolni... veszítek is emiatt sokszor. Nem szeretek letaposni dolgokat, hogy a saját céloom elérjem. Tudok is erre egy rövid elbeszélést mesélni:

Három barát ment az erdőre fákat kivágni. Útközben megálltak egy fűcsomónál pihenni. Amint nézelődnek, az egyik észreveszi, a fűcsomó alatt van egy szatyor arany. Megörülnek neki, s el is döntik, hogy megünneplik. A legkisebb közülük lement a faluba ennivalóért, innivalóért. Útközben arra gondolt, hogy megtarthatná magának az egész pénzt, ha megmérgezi az elemózsiát. Mindent eltervezett, s úgy is tett. Eközben a másik kettő is rájött, hogy ők is oszthatják kettőbe a kincset, nem kell háromba osztani, ha a legkisebbet, aki elment elemózsiá után, megölik. Nemsokára megérkezett a legkisebb, s ezek rögtön meg is ölték. Nagy volt az öröm, hogy nem kell háromba osztani a pénzt, s hogy ezt is megünnepeljék, elővették az elemózsiát, az ennivalót és belakmároztak. Szóval mi a tanulság? Mind a hárman meghaltak, mert elégedetlenek voltak.

Az elbeszélés után még hozzátette: *Sikeresnek tartom magam, de nem harcolok, mindent hagyok, hogy magától jöjjön. Lehet, hogy valamiért hozzám jobban ragad az üzlet, mint máséhoz. Van egy olyan megérzése az embernek, hogy ezt érdemes csinálni, ebbe érdemes befektetni, ebbe én látok üzletet, más lehet, hogy mosolyog, s nem lát benne semmit.*

Nagy csalódás érte már az életben?

Nem, a hétköznapi apró csalódásain kívül nem, csak kisebb pofonok, esetleg kellemetlen helyzetek érte, mint bárki mást.

Melyik üzletét tartja a legjobb befektetésnek?

Az igazság az, hogy manapság Romániában a legnagyobb üzleteket cégen kívül lehet csinálni. Hozzátennem, nem az üzletekben teszek feketén valamit, hanem millió lehetőség van, amit kihasználok, és pénz jön. Nem

Szobanövényeink

Sansevieria (Szanszevieria)

Ezt a szívós és népszerű növényt „anyósnyelvnek” és „kígyóbőr növénynek” is becézik. Aki mindennel csödöt mond, próbálja meg a Sansevieriát. A ragyogó napsütéstől az árnyékig mindenhol megfelelően nő, jól tűri a száraz levegőt, a huzatot és a vízmentes időszakokat. Télen könnyen elpusztul, ha túllöntözzük, vagy ha huzamosabb időn keresztül fagyponthoz közeli hőmérsékleten tartjuk. Felálló, húsos levelei elérhetnek akár 90 cm-es magasságot. Égetett agyagcserépben tartsuk, és ha megfelelően ápoljuk, apró, illatos füzérvirágot hoz.

Átlagos meleget igényel, kb. 14 C⁰-ot télen. Tavasztól őszi mérsékelt öntözzük, két öntözés között hagyjuk a földjét kissé kiszáradni, télen 1-2 havonta öntözzük, a levélrózsába ne öntsünk vizet!

Csak akkor ültessük át, ha nagyon kicsi az edény, vagy ha a növény szétfeszíti a cserepet.

Szaporítása egyszerű: tövénél vágjuk le a sarjakat és hagyjuk kicsit megszáradni, mielőtt talajba ültetnénk. Tőosztással is szaporítható, az egyöntetűen zöld fajtákat levéldugvánnyal is szaporíthatjuk.

Nevelési gondok: törothadás, sárguló levelek, mely télen rendszerint túllöntözésre vezethető vissza. Ha az egész tövet érinti, a felső levelekből készítsünk dugványt, majd a többi részét dobjuk ki. Ha a növénynek csak egy részét támadta meg, vegyük ki a növényt a cserépből és vágjuk ki a beteg részt. A vágási felületre szórjunk kénport és ültessük át újra. Tartsuk szárazon és tegyük melegebb helyre.

Major Erzsébet

mondom el, mert akkor mindenki csinálná, ez legyen az én üzletem titka. De, mint mondtam, nem törvénytelen dolgok.

Ha nagyon sok pénze lenne, mibe fektetne, miben látja a biztos üzletet?

Ez nem egy nagy titok, nagyon sokan tudják a választ. Látni lehet a tévében is, a Dallas című filmből: az olaj. Ebben mernék pénzt fektetni, akármennyit, mert tudom, hogy nagy üzlet, csak itt romániai viszonylatban, nagyon könnyen el lehet csúszni rajta, veszélyes.

Mit tanácsolna egy kezdő vállalkozónak?

Azt tudnám tanácsolni, hogy úgy kell üzletet kötni, hogy ne akarjon az ember okvetlen nagyot nyerni. Apró kis lépésekkel kell előre haladni, mert az ember, ha bukik, kisebbet bukik. Emellett, senki ne fogjon csak egy dologba, mert ha az egyik nem is megy jól, a másik valószínűleg jobban megy, tehát ismét csak azt tudom mondani, hogy így kisebb az esély a nagy bukásra. Szóval, öt-hat dologgal foglalkozom egyszerre, a bukást szinte meg sem érzem, s nem is hal az ember éhen.

Ha újra kezdhethé, tenne valamit másképpen?

Szinte semmit, viszont egy dolgot biztosan: előbb privatizálnék. Valamint, ha minden úgy lenne, mint volt, a történelmet illetően, akkor kihasználnám a forradalom nyújtotta lehetőségeket, vagyis a külfölddel szorosabb üzleti kapcsolatot alakítanék ki. Nagyon nagy a bürokrácia, most már egyszerűen nem lehet ezeket a dolgokat véghezvinni. A nap azzal telik el, hogy a papírmunkát elvégezzük, nincsen idő egyébbel is foglalkozni, s ha nem lenne autó, talán még ezt sem fejeznék be.

Köszönöm szépen az interjút.

Nagyon szívesen.

Oláh Levente

Krasznai vizsgamérleg

Augusztus 25-28. között került sor az idei képességvizsga második fordulójára, melyen iskolánk 35 tanulóval „képviselettel” magát. A román tagozatról ketten másodszer próbálkoztak, egy pedig sikeres pótvizsga után jelentkezhetett a megmérettetésre. A 32 magyar tagozatos nyolcadikos közül 19 tanuló másodszer próbálkozott, 12(!) pótvizsgás először, egy tanuló pedig az elmúlt évben végezte a VIII. osztályt. A zilahi M. Eminescu Általános Iskolában megtartott vizsga a jelek és eredmények alapján semmivel sem volt könnyebb és sikeresebb, mint a helyi nyári vizsga. A három román tagozatos tanuló közül egy, a magyar osztályok 32 tanulója közül pedig hat vette sikeresen az akadályt, ami a jelentkezők 20%-a. Ismét a román nyelv és irodalom ismerete okozott legtöbb gondot. A román jegyek közül 7 esetben kettesnél kisebb, 11 jegy pedig 2-3 közötti, a legnagyobb pedig 5,80. Magyarból a legnagyobb osztályzat a 8-as, matematikából pedig a 6,30 volt. Románból 9, matekból 31, földrajz és történelemből együtt 28-an írták meg az átmenő jegyet. A nyári és őszi vizsgák együttes képe sem megnyugtató: 76 diákból 48 vizsgázott sikeresen, azaz 63%.

A nyári érettségi lesújtó eredménye után az őszi pótérettségi eredménye elfogadhatóbb, viszont a felmerült kérdések még elemzésre és válaszra várnak. A szilágysomlyói Iuliu Maniu Iskolacsoportban szervezett pótérettségin iskolánkból 35 tanuló próbált újra szerencsét: 27-en a román tagozatról és 8-an a magyar tizenkettedikből. Előbbiek közül kettő nem jelentkezett, hárman pedig sikertelenül próbálkoztak. A magyar tagozaton nyolcból négyen sikeresen vették az akadályt, a románból vizsgázók viszont most sem írták meg az átmenő jegyet. Összesítésben az 52 végzős közül 43 tanulónak lehet kitölteni az érettségi diplomát (83%).

Beiratkozás. A nyári beiratkozást követően megnövekedtek az osztálylétszámot, így a szabad helyek száma is változott. Krasznán a matek-info osztályban román tagozaton 2 hely, magyar tagozaton 7 és egy roma nemzetiségű hely van. A textil szakon (román nyelvű) 22 hely várja az érdeklődőket.

Oláh Miklós

Köszönet

Az 1. számú napközi óvoda óvónőközössége nevében mondunk köszönetet minden szülőnek, aki anyagilag hozzájárult az óvoda játékkészletének bővítéséhez megértvén, hogy gyermekük a napnak 11 óráját az óvodában töltik.

Köszönjük, hogy ilyen módon is gondoskodnak gyermekeik jólétéről és harmonikus fejlődéséről.

Juhász Anikó óvónő

Tanévkezdés teremgondokkal

Mostanában kevés település, iskola mondhatja magáról, hogy nem csökken az iskoláskorúak száma, vagy éppenséggel kisebb növekedés is észlelhető. A krasznai összevont iskola ez utóbbiak közé tartozik, de ez az előnyös és bizakodásra okot adó helyzet pillanatnyilag nem kevés gondot okoz az iskola vezetőségének, nevelőknek, diákoknak és szülőknek egyaránt., mert nincs elegendő tanterem. Bár a bentlakásban is több termet oktatásra rendeztek be, a többnyire helyi szakiskolásokkal működő három osztály csak délután tanulhat. A tanévnyitót megelőző hétvégén egészült ki a két első osztály, a két ötödik és a két nyolcadik három osztályos létszámúra, ami részben okozza a teremhiányt. Ide sorolható a számítógépeknek és az angol nyelvkabinethoz fenntartott terem is. Az 52 elsős az elemi osztályok létszámára 224, a gimnáziumi osztályok (V-VIII) pedig 286 tanulóval működnek, ami elemi szinten 13, gimnáziumi szinten pedig 14 osztályt jelent. A három líceumi IX. osztályba összesen 74 tanuló iratkozott be: román tagozaton matek-infóba 30, a textilbe 15 tanuló; a magyar tagozatú matek-infóba pedig 29 tanuló. Betöltetlen maradt a cigány nemzetiségű gyerekeknek fenntartott hely.

Így a 12 líceumi osztály nappali tagozata 276 diákkal, míg a két csökkentett

Lármafa

Kedves krasznai fiatalok!

A Kraszna újság utolsó számát olvasva vettem tudomásul, hogy azt a küldöttséget, amely Imrehegyen járt, a zilahi Terbete együttes kísérte el, s azt is, hogy az idei Krasznai Napok alkalmával – másodszer – nem fog szerepelni a Bokréta táncegyüttes.

Hozzátok, fiatalok, szeretnék szólni. Nagyon fájón érint, hogy egy ekkora községet idegeneknek kell képviselni. Hová lettek a krasznai fiatalok? Miért hagytátok el a hagyományörzést, miért

nem őrzitek legalább színpadon a szép krasznai viseletet, a népi szokásokat? Pirulnom kell, ha arra gondolok, hogy talán szégyellitek felvenni, nagy- és dédszüleitek viseletét. Vagy talán már nincs meg senkinek, felhasználhatók rongypokrócba a piros olajos szoknyákat, a rózsás lengvelyeket, a hófehér menyasszonyi ruhát? Ne szégyelljétek, mert valamikor sok dicsőséget hozott Krasznának! Érdeklődjétek az idősebbektől, emlékeznek-e a gyöngyösbokrétásokra, akik Budapestig eljutottak, vagy később, amikor Bukarestben jártak, és mindenki megcsodálta a krasznai viseletet, a bemutatott szokásokat. Nekünk külön élmény volt, mi boldogok voltunk és büszkéek, ha a szüreti mulatságok alkalmával viseletben vonulhattunk fel.

Tudom, tudom, értem! Erre azt felelitek, hogy ma már a népviselet nem divat! Nagyon tévedtek! A népviselet, a helybeli viselet felül áll minden divatnál. Nézzétek a székieket, a kalotaszegieket, a székelyeket, a mezősegieket, akik ünnepnapokon, esküvőkor, falunapokon, szüreti bálokon, konfirmációkor mindig felveszik és dicsőséggel hordják.

Ébredjétek, krasznai fiatalok! Ne hagyjátok feledésbe menni a népviseletet, a népi szokásokat! Nem arról van szó, hogy a mindennapokon hordjátok, de vegyétek fel a különleges ünnepnapokon (Krasznai Napok, konfirmáció, kiemelkedő vallási ünnepeken, menyasszonyi viseletként). Gondolom, még lehet találni gondosan eltéve ilyen szép ruhákat.

Végül, ne hagyjátok veszendőben a Bokréta együttest, hogy mások arassák le a babérokat, ami egyedül a tietek! Kérlek benneteket, hogy táncoljatok és énekeljétek tovább!

Nagy Károlyné háziasszony

látogatású (frecvenþã redusã) esti osztály 40 diákkal kezdte a tanévet. A három meghirdetett művészeti és szakiskolai osztály közül két mechanika osztályt sikerült indítani 24 román és 23 magyar tagozatos jelentkezővel. Nem jelentkeztek elegendően – legalább 15-en – az asztalos szakmára, így a jelöltek átiratkoztak a mechanika osztályba. A hat szakiskolai osztályban összesen 121 tanuló tanul, egyelőre terem- és műhelygondokkal. A jelenleg délután járó ötödikesek teremgondja remélhetőleg rövidesen megoldódik, ha az adóhivatal végre elköltözik a kórház épületében kiszemelt helyiségebe.

Bár a költözködés előkészítésében derekasan kivette a részét a polgármesteri hivatal és az iskola személyzete is, a kivitelezésnek még mindig sok öke-böke van. Először is, nincs pénz! Tovább értelmetlen folytatni. A felmerült gondok ellenére remélhetőleg Szent Mihály napra megoldódik a költözés, hogy ismét birtokba vehesse az iskola a termet. Szent István ünnepén (aug. 20.) a gólyák, Kisboldogasszonykor (szept. 8.) a fecskék, és az említett szent napján a finácok költöznek, remélhetőleg visszatérés nélkül. Addig is kívánunk eredményes munkát NEKIK.

Oláh Miklós

A br. Lózsádi Györffy család

A múlt

(folytatás előző számunkból)

A Györffy család első tagja, aki Krasznán telepedett le I. Pál volt, aki 1793-1871 között élt. Felesége Vayai Vay Zsuzsanna, akitől egy fia, Lajos született. Felesége korán meghalt. Második felesége Szilassy és Piliši Szilassy Ágnes volt. Ebből a házasságából nem született gyerek. Érdekes lenne tudni, miért nem erdélyi leányt vett feleségül, hogy került a messze Nógrádból Krasznára ez a leány.

A krasznai bárói birtok valamikor a Teleky család vagyona volt. I. Pál a birtokot feleségével, Vayai Vay Zsuzsannával kapta. Vay Zsuzsanna a birtokot apjától, Vay Ábrahámtól hozományként hozta, apja Teleky Eszterrel kötött házassága során szintén hozományként kapta. I. Pál báró nemigen szeretett gazdálkodni, így a birtokot elhanyagolták.

A kúria vagy udvarház (a jelenlegi tömbházlakások helyén) abban az időben, amikor I. Pál elvette Vay Zsuzsannát, már megvolt. Lehetséges, hogy az épületek nagy részét még a Telekyek építették (az udvarház, magtár pincével, gazdatiszti lakás, istálló, mezőgazdasági eszközök és gépek raktára, kovács- és kerékgyártó műhely stb.). A magtár a pincével volt a legrégebbi épület, ez valószínűleg már a Telekyek előtt létezett. Az udvar és a kert öreg vadgesztenyefáinak sora is ebből az időből való volt. Ezekből a fákból még mutatóban sem maradt meg egy sem. Valamivel fiatalabb vadgesztenyefák még léteztek az iskola melletti egészségügyi rendelő előtti fasorban, még a múlt század első évtizedeiben.

Amikor az első Györffy báró Krasznára került, a birtok kb. 85-90 hold lehetett. A birtok I. Pál után, a szakszerű gazdálkodás mellett fejlődött és gyarapodott. 1949-ben, amikor a családot a volt átkos rendszer kiemelte, már 840 hold föld volt a Györffyék birtokában, amiből 600 hold volt szántó.

Nagy Károly nyugdíjas

Cserey Farkas Társaság

2003. július 30-án megtartotta első ülését a Cserey Farkas Társaság. A jogi személyként bejegyzett társaság 13 alapító taggal kezdte meg tevékenységét. Az alapítótageg: Bódizs Tibor, Bréda István, Dimény István, Király István, Nagy Károly, Oláh Miklós, Pap Sándor (finánc), Pop Imre, Seres Dénes, Seres János, Szönyi Lajos, Torma Sándor és Vékás Albert.

A gyűlés két igazolt hiányzó (Nagy Károly és Seres Dénes) távollétében tartotta meg első, bemutatkozó gyűlését, melyen az alapszabályzat ismertetése mellett szó esett a közeljövő időserű tennivalóiról is.

Az első erdélyi botanikus nevével viselő társaság céljai között szerepelnek mindazok a kérdéskörök, amelyek elősegítik a helyi közösség kulturális, környezetvédelmi és szociális felzárkózását egyaránt.

Az új szervezet bejegyeztetése a Krasznáért Alapítvány működésében kialakult feszültségek eredményeként került napirendre és valósult meg, ezért a Pop Imre kezdeményező tag által felolvasott alapszabályzat és követendő célok egész sora nagyon sok közös elemet, vonást tartalmaz.

A gyűlés napirendjén szerepeltek a tervezett kulturális tevékenység támogatására igényelt pályázatok is, melyek részben a Kraszna Napok megszervezéséhez illetve az újságnyomatáshoz kapcsolódnak. (A végleges eredmények ismeretében számszerű tájékoztatással is szolgálunk.)

A társaság megválasztotta a vezetőséget is, melynek tagjai: Pop Imre elnök, Seres Dénes, Szönyi Lajos és Torma Sándor alelnökök, Vékás Albert titkár. A társaság könyvelését Pap Sándor, a pénzügyi ellenőrzés irányítását pedig Seres János vállalta el.

Az alapító tagok határozata szerint a társaságba új tagok is kérhetik felvételüket, ha elfogadják a szervezet alapszabályzatát, fizetik a 300.000 lejes belépési díjat, és vállalják a 30.000 lejes évi tagsági díj rendszeres befizetését.

A Kraszna újság nyomtatási költségeire és a tervezett tevékenységek támogatására benyújtott pályázatok:

- a Communitas Alapítványhoz (zárójelben a pályázó neve) Kraszna újság 8.000.000 lej; Rügyek diáklap 5.000.000 lej; Kraszna ismeretterjesztő 6.000.000 lej (Oláh Miklós);

Egyik szemünk sír...

2003 augusztusában utolsó útjára kísértük:

Dinga (szül. Roman) Ilianat, megh. aug. 2-án, élt 87 évet, hsz. 1633
Vízaknai Sándort, megh. aug. 18-án, élt 75 évet, hsz. 1353
Vadas Miklóst, megh. aug. 31-én, élt 71 évet, hsz. 451

Pihenése legyen csendes.

Ezüton nyilváníjuk őszinte részvétünket a gyászoló családoknak.

...a másik nevet

2003 augusztusában születtek:

Sólyom Árpád és Klára fia, Dominik, aug. 4-én
Katona Ferenc és Gyöngyvér fia, Ferenc, aug. 7-én
Csorba János és Angéla lánya, Natália, aug. 15-én
Vargha László és Éva lánya, Kinga Evodia, aug. 18-án
Bogya István és Ágnes lánya, Stefánia Zsófia, aug. 25-én
Boldog, hosszú életet kívánunk az újszülötteknek, szüleiknek pedig erőt, egészséget a nevelésükhöz!

2003 augusztusában kötöttek házasságot

Hegedüs József Tibor és Boros Emese aug. 2-án
Bogya László és Vetőan Emilia aug. 14-én
Püskös András Zoltán és Bekő Hajnalka aug. 16-án
Kis István és Kovács Erzsébet Mónika aug. 23-án
Nyeste Miklós és Pap Tímea aug. 29-én
Szalánszki László és Hajas Ibolya aug. 30-án

Hosszú, boldog házasságot kívánunk!

Minden kedves olvasónknak, aki szeptemberben ünnepli születés- vagy névnapját, kívánunk erőt, egészséget!

Megemlékezés

Fájdalommal emlékezünk a drága jó férjre és édesapára, Molnár Józsefre, aki két éve távozott tőlünk. Hiányát fájón érezzük, emlékét őrizzük.

Felesége Krisztina, gyermekei Ákos és Gyöngyike

Köszöntő

Hosszú, boldog, örömteli életet, egészséget és vágyainak valóra váltását kívánja **Bordás Editnek** név- és születésnapja, valamint házassági évfordulójuk alkalmával

Édesanyja, családja és nővéreik

Születésnapjuk alkalmából nagyon sok boldogságot és sikereket bővelkedő, hosszú életet kívánunk **Oláh Mária Magdolna** és **Topai Zsuzsanna** munkatársnőinknek.

A szerkesztőség

Házasságkötésük alkalmából erőben, egészségben és hitvesi szeretetben megélt hosszú házasságot kívánunk **Kiss Istvánnak** és **Mónikának**.

Szüleik, keresztszüleik és családjuk

- az Illyés Közalapítványhoz: Kraszna újság 7.000.000 lej (O. M.); Kraszna ismertető 14.000.000 lej, Teleház kialakítása 14.000.000 lej (Vékás Albert); Kraszna Napok 14.000.000 lej (Pop Imre).

A tizenegy pályázatból hetet fogadtak el, négyet pedig kerethiány miatt elutasítottak a további próbálkozás lehetőségével.

O. M.

Illik, nem illik

Étkezés

„Arisztid hajótörést szenved. A hajó egyik roncsába kapaszkodva hanyódik a félelmetes hullámokon, amikor észreveszi, hogy egy vérszomjas cápa közeledik felé. Nincs mit tennie, előrántja törkését, mire a mentőcsónakból Tasziló megbotránkozva rászól:

– No de Arisztid, halat késsel?” (Anekdota a protokoll világból)

Az étkezéssel kapcsolatos illemszabályoknak se szeri, se száma. Érdemes egyszer megtanulni ezek közül a **legfontosabbakat**, és ezzel egy életre elvetettük ennek a gondját!

1. Asztalterítés

Egy nemes fából, márványból vagy üvegből készült asztallapra valójában nem is volna szükséges abroszt teríteni. Általában mégis ezt tesszük, mivel a terítő dekoratív, óvja az asztallapot és tompítja a tányérok és evőeszközök csörömpölését. A fehér asztalterítő minden háztartás alapfelszerelése, sőt még fehér étkészlettel és fehér szalvétával sem unalmas, ha egy csokor színes virágot teszünk az asztalra. A terítő úgy szép, ha az asztal minden oldalán (a rövidebben 25-35 cm-re, a hosszabban 35-40 cm-re) lelóg. A mintás étkészlethez jobban illik az egyszerű terítő vagy a színben harmonizáló szövött minta. Nagyon hatásos a kontrasztú (ellenkező) használata, pl. sötétvörös a zöld mintás tányérhoz. Az egyszerű étkészlethez választhatunk mintás terítőt, ám a mintás szalvéta már nem ajánlatos.

A minták keverése szintén megengedett, amennyiben nem bántja a szemünket. Az apró minta általában szerencsésebb választás, mint a nagy.

Elegáns a színre színt választás, pl. egy szürke terítő fehér porcelánnal és ezüst díszítéssel, hozzáillő poharakkal és ezüstszürke szalvétákkal. A virágcsokor vagy egy kontrasztos színű szalag feldobja az asztalt.

Egyszerű vasárnapi ebédhez lapos és mély tányérral terítsünk, és külön adjunk a salátának és a süteménynek (desszertnek) is kistányért. Ennél jobban nem spórolhatunk a tányérokkal a mosogatás szempontjából.

Nem illik és nem is gusztusos a **leves után ugyanabban a tányérban enni a második fogást**. A tányértól **balra** van a szalvétának és a villának a helye, **jobbra** a késé és a kanálé. (A kiskanalat vagy a desszerthez szükséges villát-kést a tányér **főlé** helyezzük az abroszra.) Az evőeszközöket az asztal szélétől kétujjnyira helyezzük el, a tányért egyujjnyira. A kést és a kanalat az asztal szélével párhuzamosan helyezzük el, a villát balra kissé feljebb. A kés éle mindig a tányér felé mutat, a villa hegye felfelé, a kanál domború oldala pedig lefelé helyezkedik el. A **desszertes** tányért és **evőeszközöket** általában a főfogás leszedése után rakjuk az asztalra a desszerttel együtt. A desszert tálalásakor a kést a tányér fölé tesszük, nyele **jobbra** mutat. Fölé kerül a villa, nyele **balra** mutat. A **kiskanál** fölötté, nyelével **jobbra**.

Vincze Erzsébet Lenke

(folytatása következik)

„Atyám, vétkeztem az ég ellen és Te ellened.” (Lukács 15-)

Augusztus 18-án kora reggel népes kis csoportunkkal útnak indultunk Úzonkára. Nem ötcsillagos szálloda várt Úzonkán, csak egy egyszerű „Kálvin otthon”. Fáradtak voltunk mind az ötvenen, csak a gyönyörű tájban tudtunk gyönyörködni a fenyőerdők között kanyargó úton. Végre Kis- és Nagybacon után Úzonkára értünk. Nem sokat mond az Úzonka név, elzárt és magányos székelyföldi fűrdő, de a friss levegő, az ásványvíz forrás és a fűrdő mindenért kárpótolt.

Azzal az elhatározással indultunk útnak, hogy ez nem csak egy kirándulás lesz, de sokkal több: találkozás Istennel! Olyan jó volt ott fenn a hegyen, a csendben hallani az Ő hangját. Hívta a megfáradt, megterhelt kis nyáját, és felüdülést ígért. Jó volt a tékozló fiú példáján eljutni a végkövetkeztetéshez: soha nem késő megbánni bűneinket, vissza lehet térni az atyai házhoz még akkor is, ha nagyon mélyre süllyedtünk is. Az

„Fekete kézzel keresik a fehér kenyeret.”

(Közmondás)

Csevacsó – kérésre

Ledarálunk 3 kg zöldparadicsomot, 2 kg zöldpaprikát, 2 kg piros paradicsompaprikát (gogos), 1 kg hagymát, 1 kg murkot, jól összekeverjük. Hozzáadunk 1 liter vizet, 1 dl ecetet, 1 dl cukrot, 3 kanál sót, 2-3 babérlevelet, s ezzel is elkeverjük.

50 percig főzzük, majd befőzőport keverünk hozzá (lehet az üvegen a tetejére is szórni). Forrón 4 decis üvegekbe tesszük, jól leköttözzük, száraz dunsztba, másnap gőzöljük.

Fogyasztáskor egy üveg csevacsóhoz 2-3 főtt tojást reszelünk, ugyanannyi főtt, összetört krumplit, végül majonézt keverünk hozzá.

(Madaras Katalin receptje)

Braumi (amerikai gyerekek kedvence)

10 deka vajon megolvastunk 12 deka keserű csokoládét (minél keserűbb, annál jobb), kikavarjuk, majd jól kihűtjük.

4 egész tojást 10 deka cukorral, 1 zacskó vaníliával és 1 zacskó sütőporral habosra kavarrunk, majd belecsorgatjuk a jól kihűlt csokoládét, végül nagyon óvatosan belekeverünk 20 deka lisztet.

A massa dúsítható vagdalt dióval, mazsolával, meggyel stb.

Alaposan kizsírított és kilisztezett, közepes nagyságú tepsiben először nagy lángon, aztán mérsékeltebben kisütjük (20-25 perc). A teteje sütés és kihülés után leönthető tejszínhabbal, illetve vízszintesen kettőbe vágva baracklevárral tölthető.

Tojásos galuska (vacsorára)

Galuskát készítünk, megfőzzük, leszűrjük, leöblítjük. Apróra vágott hagymát nyers darált piros paprikával olajban megdinsztelünk levesporral, borssal ízesítjük, ha kell, sózzuk, (vigyázzunk a sózásra, ha télire eltett darált paprikát használunk) és belekavarva a galuskát, felmelegítjük. Ezután öntsünk reá 4-5 tojást, és állandó kevergetés közben süssük meg.

(Borzás Edit receptjei)

Fogyasszák jó étvágygal!

A megyei bajnokság 4. fordulóján ismét jól szerepelt Kraszna: **Krasznai Fibrex - Galgói Somesul 5-1**. Az őszi idényben nyújtott eddigi teljesítményének köszönhetően **9 ponttal a ranglista első helyezettjeként** várja a következő fordulót, melyen a cigányi Juventus csapattal játszik.

Atya soha senkit nem utasít el, megbocsátó szeretetével Ő közeledik hozzánk. Ezt megértettük, és ez az igevers lett a krasznai vegyes énekkar mottója.

A bőven megterített igei asztal mellett szórakozásban, vidámságban is volt részünk. Csoportonként műsort rendeztünk, verset írtunk csupa o-ó; i-í magánhangzókkal, megtanultunk „repülőn” utazni. A végén, amikor egymás kezét fogva énekelni kezdtünk, mindnyájunk szemében a boldogság könnye csillogott. Köszönet érte Boros Pál családjának és Súlyom Katalinnak, akik lehetővé tették ezt számunkra, de mindenképpen felelt Istennek legyen érte a hála.

Ezt a csendet, békét és szeretetet hoztuk magunkkal református testvéreink számára.

A vegyes énekkar nevében:

Pap Klára

Tanácsi beszámoló

Az augusztus 26-án összeült tanácsülés fő napirendi pontja az őszi mezőgazdasági munkálatok előkészítése, melyről Hosu Aurel mezőgazdasági szaktanácsadó számolt be. Az előadó mellett részt vett a gyűlésen Sârca Gavril, a mezőgazdasági szaktanácsadói iroda munkatársa, valamint Pap Sándor megyei tanácsos.

Az első napirendi ponthoz hozzászóló Sólyom Gergely tanácsost a kormány által nyújtott támogatás kiosztásának módja érdekelt. Hasznosnak tartaná, ha a havi gyűléseken részt venne a mezőgazdasági tanácsadó is, beszámoljon az újdonságokról, válaszolna az esetleges kérdésekre.

Pop Imre értesülése szerint a támogatási összeget a polgármesteri hivatalhoz utalják át, és a hivatal pénztára fogja kiosztani.

Dénes Lukács úgy értesült, hogy a magánkézbe került erdők őrzését az állam, azaz a kormány biztosítja díjmentesen. Az erdőgazdálkodást szabályozó törvénymódosítási elképzelések között szerepel a fakitermelés hároméves szüneteltetése is, amit a kormány illetve a javaslok szerint leginkább a kedvezőtlen száraz időjárás idézett elő – egészítette ki a felvetést Pop Imre polgármester.

Második napirendi pontként a VI. Kraszna Napok megszervezésének és támogatásának kérdése került terítékre. A bemutatott programtervezetet és a szervezési költségekhez történő tanácsi hozzájárulást a tanács egyhangúlag elfogadta. A 39. számú tanácsi határozat értelmében a tanács 50 millió lejjel támogatja a Kraszna Napok szervezését, mely kiegészül a tanácsosok által felajánlott augusztusi tanácsosi pénzzel.

A Kraszna Napokon az elárúsító standok engedélyezésével kapcsolatban két vélemény került mérlegelésre. Cseke Ferenc tanácsos a vendég-kereskedők részvételét szorgalmazta, ami olcsóbb árut, új pénzforrást is jelent. Sólyom Gergely viszont az egyszerűbb megoldás, a helyi kereskedők támogatását látja célszerűnek. A tavalyi tapasztalat szerint a helyi pénzforrások elegendők voltak, és nem látja jónak a zsúfoltságot. Végül a tanácsosok közül az első

javaslat mellett tízen, a második felvetés mellett pedig hárman szavaztak. Utóbbiak: Sólyom Gergely, Bódisz Miklós és Boros András.

A gyűlés tervezett napirendjének megtárgyalása után Dimény István kultúrigazgató a kultúrotthon működtetésében felvetődő gondokat és terveket tolmácsolta. Többek között szó került a kultúrotthon asztalainak bérbeadásáról, valamint a lakodalomhoz, ünnepek szervezéséhez szükséges teljes felszerelés beszerzéséről. Az elképzelés szerint 500 személyes étkező beszerzése megoldható helyi forrásból, és előnyös, kényelmes lenne az igénylőknek. A külső mellékhelyiség mellett szükséges lenne korszerű WC kialakítása is.

Boros András tanácsos a tömbházak körüli keddi látványt és a labdarúgó pálya lelátójának siralmas állapotát vetette fel. Pop Imre polgármester szerint az első kérdés a malom átköltöztetésével remélhetőleg megoldódik, a második pedig a Kraszna Napokra. A Fibrex az eddigi elképzelés ellenére folytatni szeretné a focicsapat további támogatását, és az ünnepekre megjavítják a lelátót.

Pop Imre polgármester a tömbházak körül kialakult áldatlan helyzetet ecsetelte: a szemetes kukák használatát több lakóközösség nem fizeti, a kukák környéke tele szeméttel, a szennyvízülepítőből időnként nem szállítják el a szennyvizet, ami miatt az utóbbi időben egyre több gond van a környezetvédelmi hatóságokkal.

Szőnyi Lajos az elmondottakkal egyetértve tette a következő kiegészítéseket: a kukák melletti szemét többnyire a kóbor kutyáknak és kukásoknak köszönhető, a lakóbizottság megalakulásával pedig a csatornázási gondok nem oldódnak meg.

A Kraszna Napok alkalmával fiatal környezetvédők szerveznek környezetvédelmi ismeretterjesztő programot és szemétyűjtő versenyt. A szemétyűjtéshez állványokhoz erősített nylonzsákokat helyeznek el.

Oláh Miklós

Az elektromos energia felhasználására vonatkozó tűzvédelmi szabályok

• Tilos működtetni meghibásodott elektromos készülékeket. Ha a vezetékrendszer ideiglenesen összeszerelt (improvizált), s ha a rendszerbe fedél nélküli elágazási dobozok, szigetetlen vezetékek, megrongálódott konnektorok és kapcsolók találhatóak, tilos a vezetékrendszer üzemeltetése.

• Nem szabad drótra, szegre stb. kicserélni az elektromos biztosítókat. A kiégett biztosítókat engedéllyel rendelkező szakemberrel kell kicseréltetni.

• Nem szabad felügyelet nélkül feszültség alatt hagyni semmilyen elektromos készüléket: vasalót, hősugárzót, elektromos tűzhelyet (rezsót) stb.

• Tilos az elektromos vezetékrendszer elkészítése vagy átalakítása nem szakember által.

• A működő vasalót erre a célra gyártott asztalra kell helyezni, ennek hiányában vas vagy téglá állványra.

Szabó András

Mezőgazdasági termelők, FIGYELEM!

A kormány legutóbbi ülésén meghosszabbították a megművelt hektáronkénti 2 millió lejes mezőgazdasági támogatás igénylésének határidejét. **A gazdák, a termelők november 1-ig nyújthatják be kérvényeiket.** A tolongás és a túlterhelés elkerülése végett ajánlatos minél előbb a közösségi szakemberekhez fordulni.

Őszi munkálatok

A szárazságnak köszönhetően, amit kiegészít a pénztelenség, az idén csupán kb. 25 hektáron végeztek őszi szántást. Előreláthatólag az őszi vetések is kis területet foglalnak majd el. Az előzetes felmérések szerint búza és rozs 309 ha, őszi árpa pedig 108 ha kerül bevetésre. A 2975 ha szántóterületből 402 hektáron természetnek lóherét és lucernát, a fennmaradt 2156 ha terület felén őszi, másik felén pedig tavaszi vetések várhatók. A vetőmagszükséglet részben saját termesztésű, részben pedig ellenőrzött vetőmag-forgalmazóktól származik. A krasznai és szurduki Agromec 8000 lej/kg áron ajánlja az Alex és Dropia nevű búza vetőmagot. Továbbra is várható az állami üzemanyag-támogatás illetve a 2 millió lejes hektáronkénti támogatás, melynek felső határa 5 hektár. Az igénylők két részletben kapják meg a támogatást: 1 millió/ha októberben az őszi munkálatokhoz illetve 1 millió 2004 áprilisában a vetések trágyázásához. A tavaszi vetésekre 2004 március 1-ig 600.000 lejt, július 1-ig 700.000 lejt talajjavításra, trágyázásra, és szeptember 1-ig 700.000 lejt a betakarításra.

Nagyon fontos a termesztési technológiák pontos betartása, hogy a következő évi termés nagyhozamú és jó minőségű legyen.

Hosu Aurel (mezőgazdasági szaktanácsadó)

Apró-cseprő

Eladó a Mocsár hegyen pince, 16 ár szőlő, 10 ár kaszáló, a Tippanyon 20 ár szántó. Érdeklődni lehet Ács Imrénél a 661243-as telefonon illetve Zilahon 9 Mai utca 1. tömbház 9 ajtó.

Kiadja a CsereyFarkas Társaság, Crasna nr. 13.

Főszerkesztő: **Oláh Miklós.** A lapszámot összeállították: Oláh Miklós és Takács Felícia. Számítógépes szerkesztés, tördelés: Kállai Katica
Szerkesztőség: KRASZNA loc. CRASNA nr. 552 jud. SÁLAJ cod. 457085. **E-mail: kraszna_ujsag@yahoo.com**

Internet: www.kraszna.sphosting.com Honlap szerkesztő: Vékás Albert

Nyomatás: S.C. Color Print S.R.L. 4700 ZALÁU str. 22 Decembrie nr. 66. tel/fax: 060-661752.

A névvel vagy névjeggyel ellátott íráskért szerzőik felelnek, azok nem mindig tükrözik a szerkesztőség véleményét is.